

Luotettavaa tietoa suomalaisille

Jukka Holmberg
22.11.2023

Tarvitsemme luotettavaa mediaa enemmän kuin koskaan

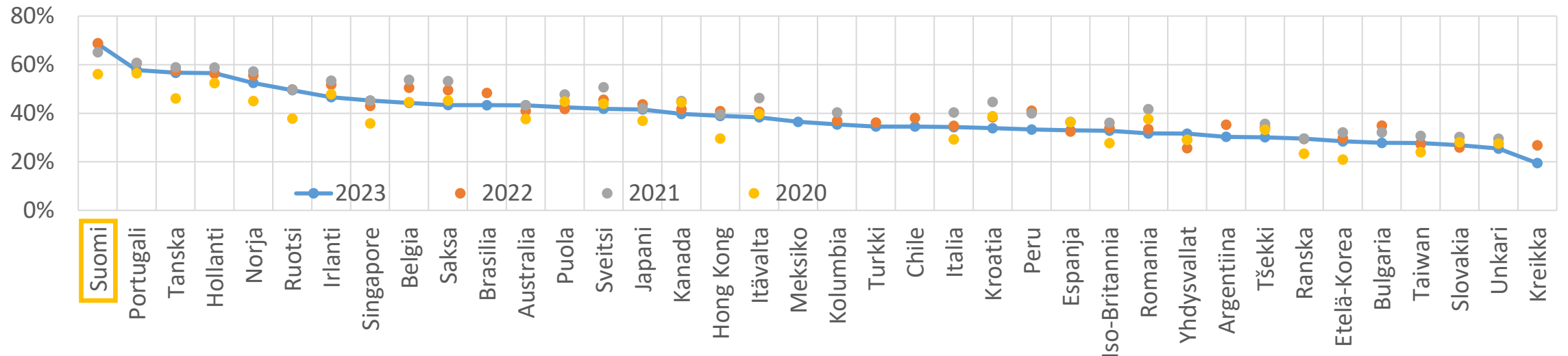
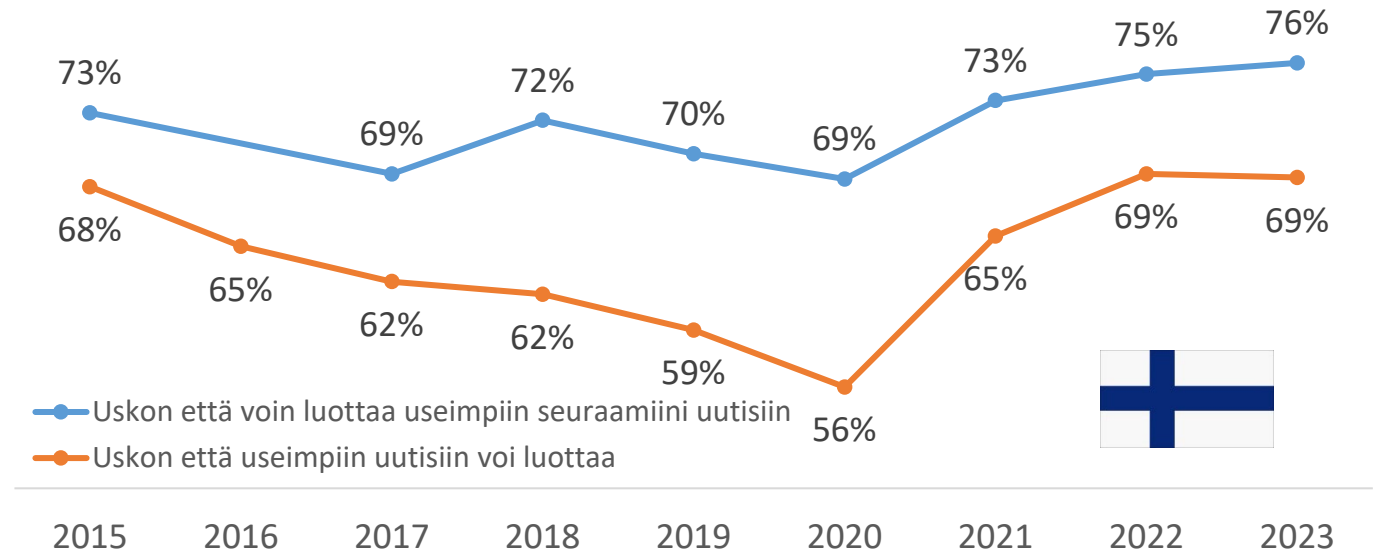
Kotimaisen vapaan median puolustaminen ja tiedotusvälineiden toimintaedellytysten varmistaminen on entistäkin tärkeämpää.

Elinvoimainen media turvaa ja edistää

- demokratiaa
- sananvapautta
- sivistystä, kulttuuria ja osaamista
- tiedon huoltovarmuutta

UUTISIA KOHTAAN TUNNETTU LUOTTAMUS SUURINTA SUOMESSA

"Uskon, että useimpiin uutisiin voi luottaa". Kuvioissa ovat väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuudet.

Koko maan kattava lehdistö tukee tiedon huoltovarmuutta

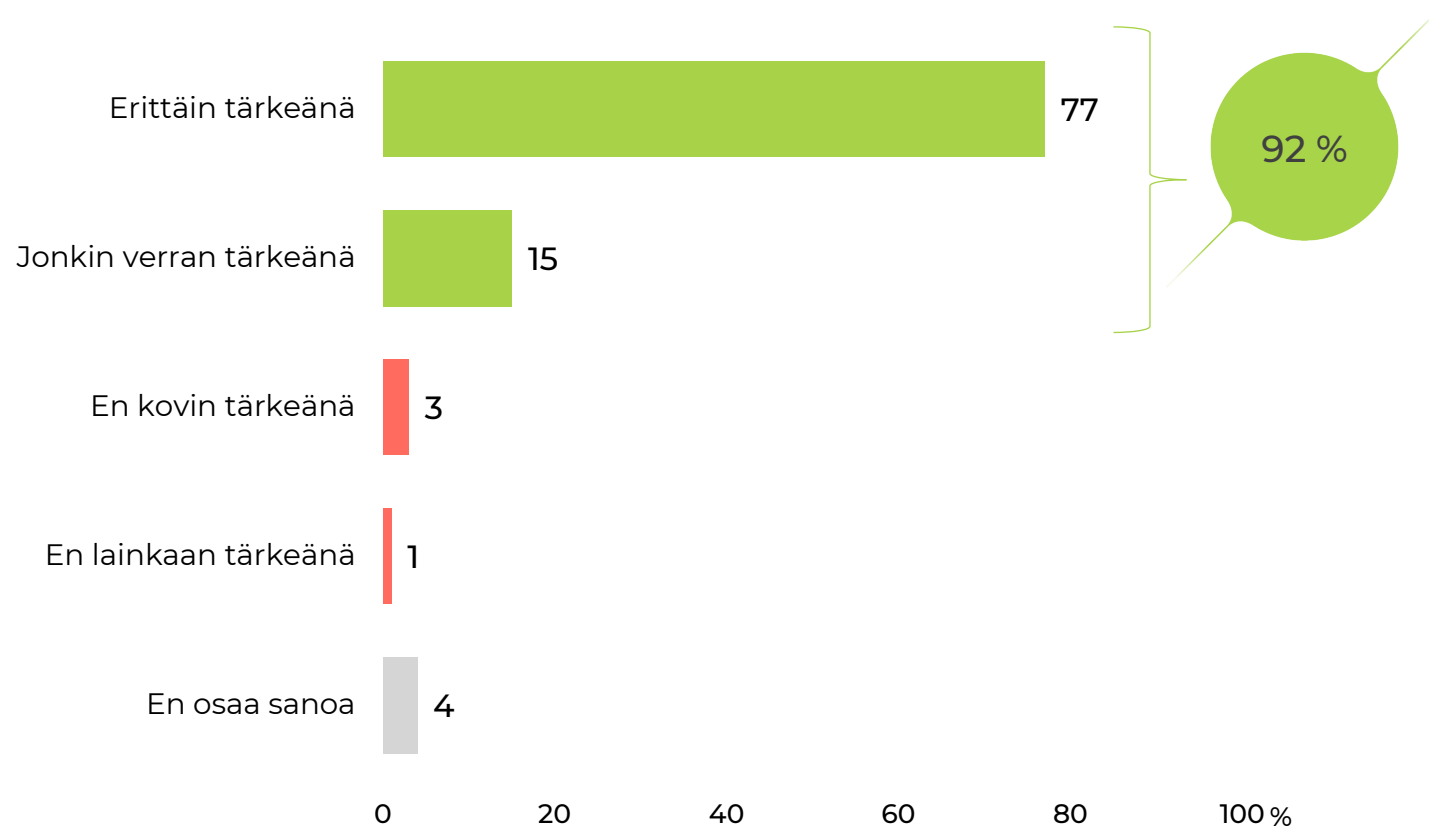
- Uutismedian liitossa on 99 jäsenyrittystä
- Liiton jäsenyrittökset julkaisevat 236 uutismediaa
 - 30 päivälehteä
 - 134 paikallislehteä
 - 55 kaupunkilehteä
 - 17 muuta uutismediaa

Kotimaisen vapaan median tuottaman tiedon merkitys demokratialle on erittäin tärkeä

Kuinka tärkeänä pidät kotimaisen vapaan journalistisen median tuottamaa luotettavaa tietoa toimivalle demokratialle?

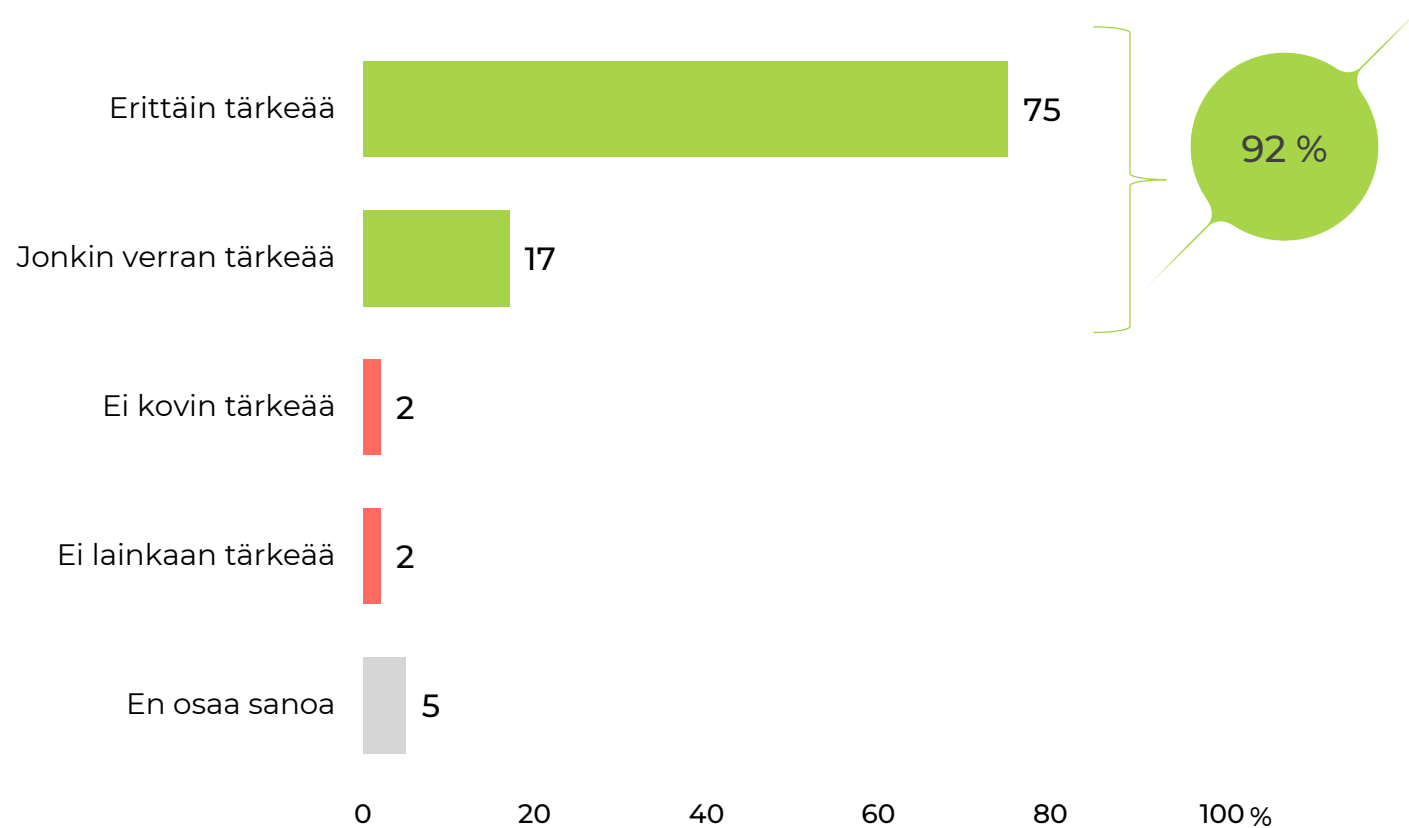
Kaikki vastaajat, n=1000

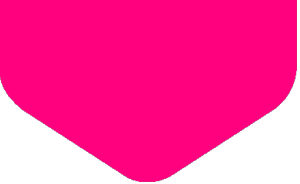

Kotimaisen vapaan median merkitys tiedon huoltovarmuudelle Suomessa on erittäin tärkeä

Kotimaisen vapaan journalistisen median merkitys tiedon huoltovarmuudelle eli luotettavan tiedon saatavuudelle Suomessa on...

Kaikki vastaajat, n=1000

Suomi tarvitsee mediapolitiikan

Media-alaa koskeva päätöksenteko on siiloutunut useisiin ministeriöihin

MEDIAPOLITIikka

Opetus- ja kulttuuriministeriö

- Tekijänoikeudet
- Kulttuurilehtituki
- Vähemmistökielisten sanomalehtien tuki
- Mediakasvatus
- Vapaakappalesäätely

Sosiaali- ja terveysministeriö

- Mainonnan säätely
- Esteettömyyslainsäädäntö

Liikenne- ja viestintäministeriö

- Postilaki ja jakelutuki
- Yleisradio
- Evästeiden säätely
- Audiovisuaaliset mediapalvelut
- Digipalvelut
- Datasäädös
- Medianvapaussäädös

Sisäministeriö

- Rahapelien markkinointi

Oikeusministeriö

- Sananvapauslaki
- Rikoslaki
- Julkisuuslaki
- Puhelinmyynnin säätely
- Mainonnan säätely
- Sopimusoikeus
- Julkisen sanan neuvoston tuki

Ympäristöministeriö

- Kirjojen tuottajavastuu

Työ- ja elinkeinoministeriö

- Kilpailuoikeus
- Digimarkkinat
- IPR-strategia
- Sisämarkkinasäätely
- Tekoälyn säätely

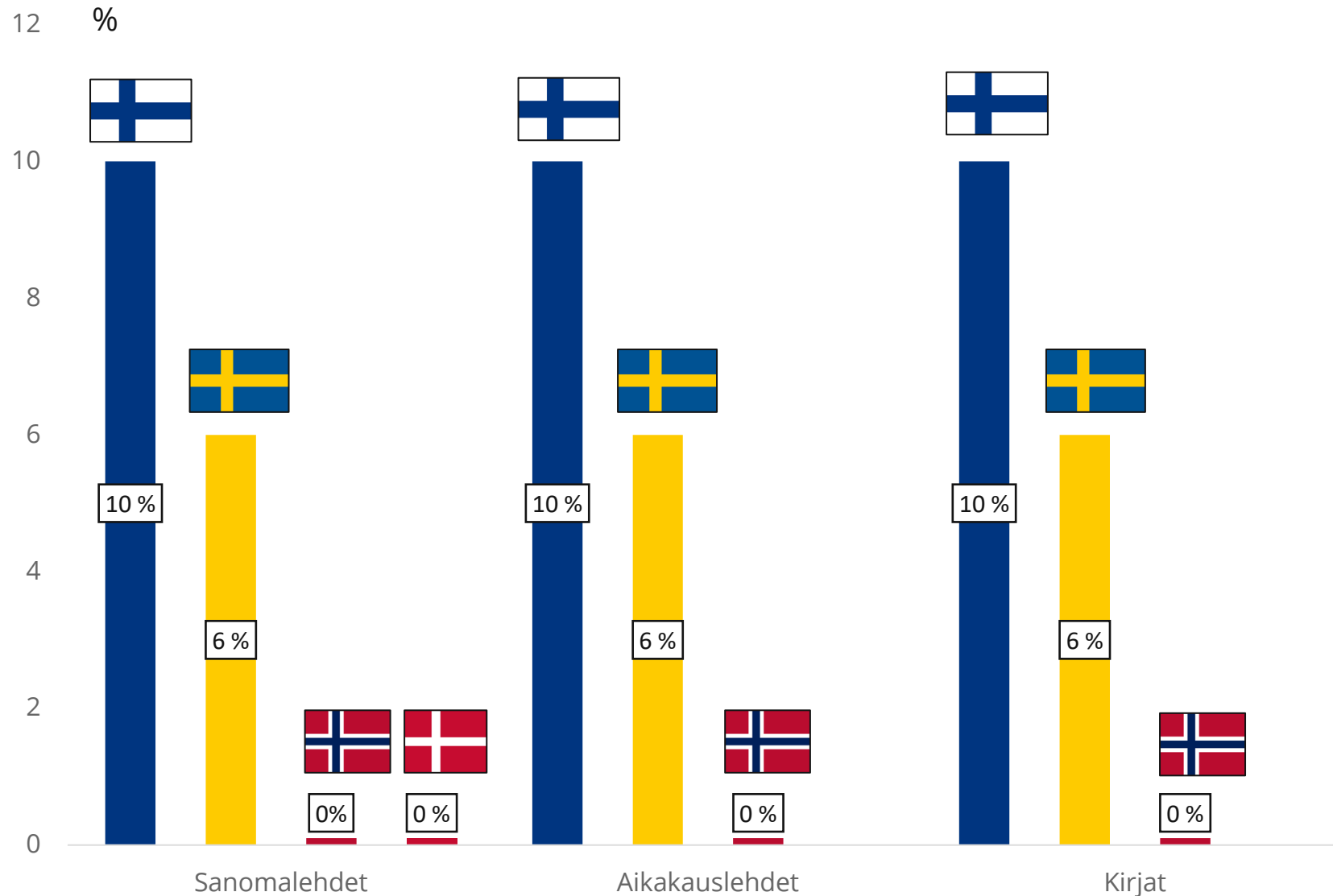
Valtiovarainministeriö

- Lehtien ja kirjojen arvonnalisävero

Valtioneuvoston kanslia

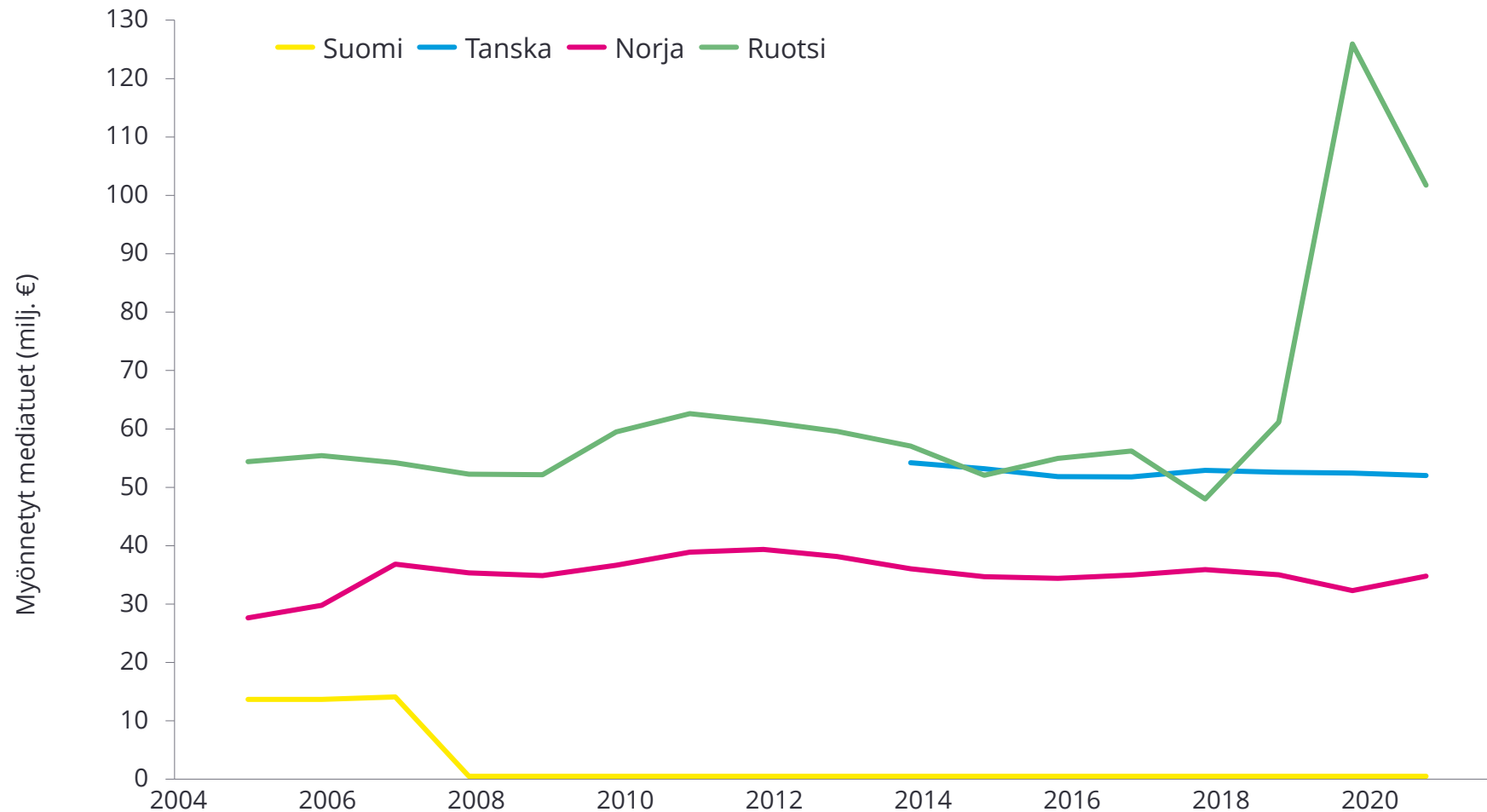
- Postin omistajaohjaus

Suomi verottaa mediaa selvästi enemmän kuin muut Pohjoismaat

Tanskassa ei ole nollaverokannan lisäksi käytössä alennettuja arvonlisäverokantoja. Aikakauslehdet ja kirjat ovat Tanskassa yleisen verokannan (25 %) piirissä. Lähde: Nordicom ja Euroopan unionin Taxes in Europe Database

Suomesta puuttuu muiden Pohjoismaiden kaltainen uutismediatuki

Tanskan uutismediatuista ei ole saatavilla tarkkaa tietoa julkisista lähteistä ennen vuoden 2014 tukiuudistusta.

Lähde: Nordicom ja Slots- og Kulturstyrelsen (Tanskan linna- ja kulttuurivirasto)

Uutismedian toimintaedellytysten turvaaminen

- Tuetaan suomalaisten sivistystä ja osaamista alentamalla lehtien, kirjojen ja oppimateriaalien **arvonlisävero** nollaverokantaan EU:n arvonlisäverodirektiivin mahdollistamalla tavalla.
- Luodaan Suomeen muiden Pohjoismaiden mallin mukainen mahdollisimman tasapuolinen **mediatukijärjestelmä**.
 - Eduskunta edellytti postilain säätämisen yhteydessä keväällä 2023 lakia pysyvämmästä mediatuesta etenkin paikallisen tiedonvälityksen turvaamiseksi
- Huolehditaan **lehtijakelun** tarpeiden huomioimisesta turvattaessa laadukkaat postipalvelut koko maassa ja varmistettaessa reilu kilpailu posti- ja logistiikkamarkkinoilla.
 - Postilaki turvaa viisipäiväisen lehtijakelun koko maassa, kun haja-asutusalueilla tuetaan sanomalehtien jakelua kahtena päivänä viikossa
 - Ensimmäinen jakelutuen kilpailutus meni yhtä pientä aluetta lukuun ottamatta Postille. Kilpailua voidaan lisätä pienentämällä kilpailutusalueita maakuntia pienemmiksi ja pidentämällä tukijaksoa yhdestä vuodesta vähintään kahteen vuoteen.

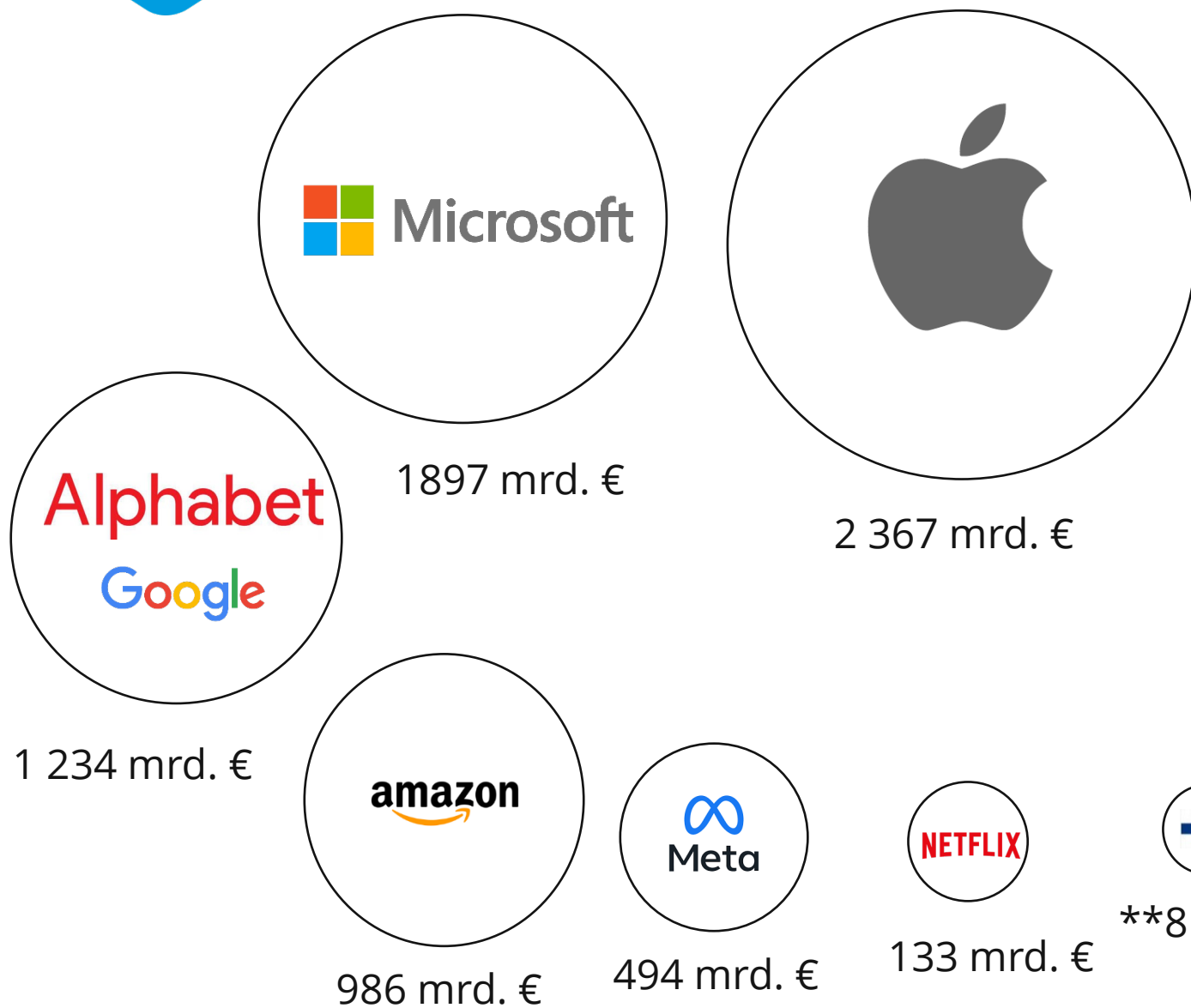
Tiedon huoltovarmuuden parantaminen

- Vahvistetaan **informaatiolukutaidon** ja mediakasvatuksen asemaa koulujen ja oppilaitosten opetuksessa sekä opettajien koulutuksessa.
- Turvataan journalistisen median toimintakyky myös **poikkeusoloissa**, kun valmiuslainsäädäntöä uudistetaan ja kriisitilanteita koskevaa muuta sääntelyä tarkastellaan.
- Suojellaan laajaa **sananvapautta** avoimen demokraattisen oikeusvaltion keskeisenä piirteenä ja vapaan median toiminnan edellytyksenä.
- Sisällytetään riippumattomien tiedotusvälineiden toimintaedellytysten turvaaminen kansalliseen **demokratiaohjelmaan**.

Kilpailu tasapuoliseksi

Globaaleilla teknojäteillä markkinaylivalta

Yritysten markkina-arvot
24.04.2023
**Suomen valtion
talousarvio 2023

○ Suomalaiset pörssilistatut
mediayritykset*: 2,3 mrd. €

○ **elisa** 8,9 mrd. €

○ **Telia** 9,3 mrd. €

Keinoja kilpailun tasapuolistamiseksi alustajättien kanssa

Digitaalisen mainosmarkkinan sääntely

- Huolehditaan kotimaisen päätoimittajan vastuun alaisen median asemasta esimerkiksi rahapelimainonnan vapautuessa

Kustantajien neuvotteluaseman parantaminen

- Säädetään kansallinen sovittelumenettely varmistamaan suurten teknologiayritysten korvaukset lehtikustantajille niiden sisällön kaupallisesta hyödyntämisestä

Tekoälyn sääntely

- Asetetaan teknologiayrityksille avoimuusvelvoite kertoa tekoälyn kouluttamiseen käytetystä esimerkiksi lehdistön aineistosta

Digitaaliset alustajätit maksamaan veroa myös Suomeen

- Tasapuolistetaan eurooppalaisten yritysten ja globaalien alustajättien verokohtelua globaalissa tai EU-tason verouudistuksessa ja valmistellaan Suomelle tarvittaessa käyttöön otettava kansallinen digivero

Keskeiset ehdotukset:

1. Vahvistetaan moniäänisen median toimintaedellytyksiä koordinoidulla mediapolitiikalla ja tasapuolisilla vero- ja tukiratkaisuilla
2. Tasapainotetaan Yleisradion ja yksityisesti omistettujen medioiden kilpailuasetelmaa uudistamalla Ylen tehtävä, valvonta ja rahoitus
3. Parannetaan kotimaisten mediayritysten kilpailuasemaa suhteessa hallitsevassa asemassa oleviin kansainvälisiin teknologiayrityksiin